

Lefel Mynediad

Darlith 4: Dechrau sgwrsio

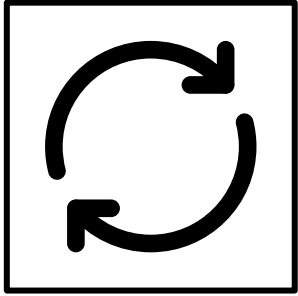

Nodiadau i'r tiwtor

Yn y ddarlith hon, bydd y ffocws ar:	Technegau caffael iaith a ddefnyddir:	Bydd angen yr adnoddau canlynol arnoch chi:
• Adolygu'r ddarlith flaenorol – Cyfarchion / Y Treigladd Meddal / Pwy wyt ti? • Sut wyt ti? Sut ydych chi? • Ble wyt ti'n byw? (+ treigladd trwynol) • Beth wyt ti'n hoffi?	• Drilio – dril ailadrodd / cwestiwn ac ateb • Chwarae gêm – defnyddio pêl er mwyn rhoi cyfle i ymarfer holi ac ateb cwestiwn • Chwarae gêm – defnyddio disau poced i ymarfer patrymau a ddysgwyd	• byrddau gwyn bach unigol • peli meddal • disau poced • sach geiriau

Allwedd:

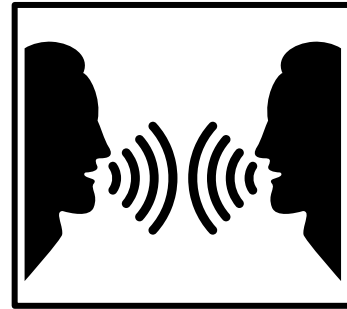
Drilio

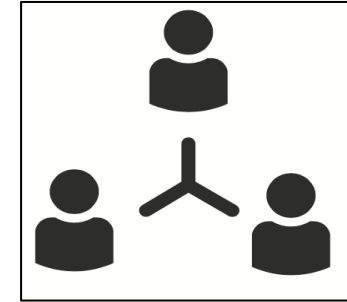
Ymarfer ar
lafar (yn
unigol)

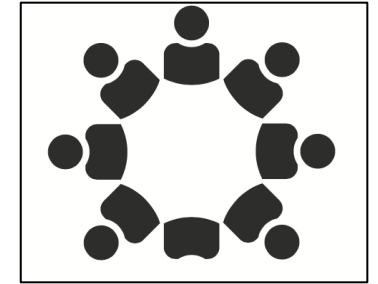
Tasg
wrando

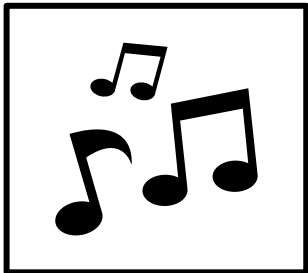
Gwaith pêr

Grŵp o dri

Gwaith
grŵp

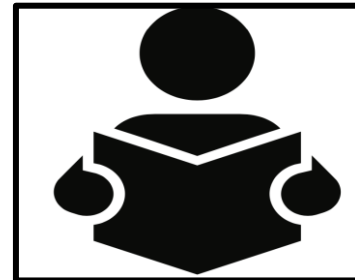
Amser
canu

Gwaith ar
y byrddau
gwyn

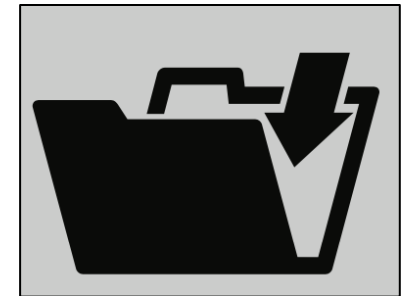
Tasg
ysgrifennu

Tasg
ddarllen

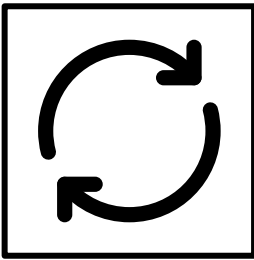
Help llaw

Tystiolaeth
i'r
Portffolio

Cyfarchion

Greetings

Ailadroddwch ar ôl y tiwtor. *Repeat after the tutor.*

Beth am ddefnyddio lleisiau gwahanol, e.e. yn uchel, yn isel, yn araf, yn gyflym, a.y.y.b?

Helô!

Hello!

Bore da.

Good morning.

Prynhawn da.

Good afternoon.

Noswaith dda.

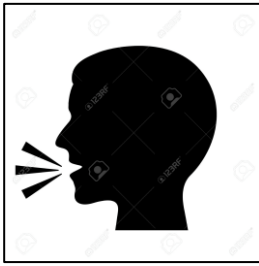
Good evening.

Sut mae?

How are you?

Pa gyfarchion fyddet / faset ti'n eu defnyddio am ...?
Which greeting would you use at ...?

08.30 y.b.

10.00 y.b.

12.30 y.p.

02.15 y.p..

04.00 y.p.

07.30 y.b.

08.00 y.h.

03.30 y.p.

Y treigladau / *The mutations*

Treigladau ydy pan fod llythyren gyntaf gair yn newid. Mae'r newid yn digwydd o ganlyniad i'r gair sy'n dod o'i flaen.

A mutation is when a consonant changes at the beginning of a word. This occurs because of a word or phrase preceding it.

Dim ond y naw llythyren yma sy'n treiglo:

Only these 9 letters mutate:

p t c b d g ll m rh

Mae tri math gwahanol o dreigladau:

There are three different mutations:

1. Treigladau meddal / *Soft mutation*
2. Treigladau trwynol / *Nasal mutation*
3. Treigladau llaes / *Aspirate mutation*

Y tabl treiglo

Llythyren cyn treiglo <i>Original letter</i>	Treiglad meddal <i>Soft mutation</i>	Treiglad trwynol <i>Nasal mutation</i>	Treiglad llaes <i>Aspirate mutation</i>
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
c	g	ngh	ch
b	f	m	
d	dd	n	
g	-	ng	
ll	l		
m	f		
rh	r		

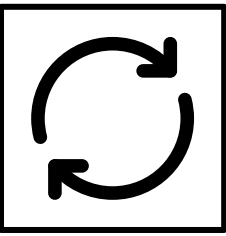

Y treigladd meddal

p	t	c	b	d	g	ll	m	rh
								
b	d	g	f	dd	-	l	f	r

Cyfarchion yn y dosbarth

Greetings in the classroom

Bore da, blant.

Bore da, bawb.

Prynhawn
da, dosbarth.

Prynhawn
da, flwyddyn 3.

Yn y Gymraeg mae treigladau ar ôl cyfarchiad. Rydyn ni'n dweud:
In Welsh there is a soft mutation after a greeting. We say:

Helô, blant.

plant	<i>children</i>
pawb	<i>everyone</i>
dosbarth	<i>class</i>
blwyddyn	<i>year</i>

Sut wyt ti?

How are you?

Sut wyt ti?
Sut ydych chi?

'ti' and **'chi'** both
mean you.

ti

"ti" is used when addressing a singular person, e.g. a friend

chi

*"chi" is used when addressing more than one person, e.g. a whole a class
"chi" is also used when addressing a formal person, e.g. the headteacher*

Sut wyt ti?

How are you?

Sut wyt ti?
Sut dach chi?

'ti' and ***'chi'*** both
mean you.

ti

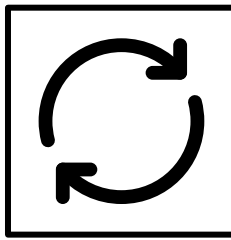
"ti" is used when addressing a singular person, e.g. a friend

chi

*"chi" is used when addressing more than one person, e.g. a whole a class
"chi" is also used when addressing a formal person, e.g. the headteacher*

Sut wyt ti?

How are you?

Ailadroddwch ar ôl y tiwtor. *Repeat after the tutor.*

Sut wyt ti?

How are you? (sgl)

Sut ydych chi?

How are you? (plural)

Da iawn, diolch.

Very well, thank you.

Gweddol.

O.k.

Wedi blino.

Tired.

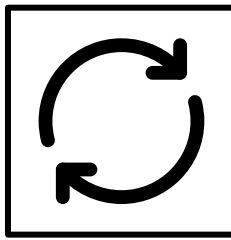
Ofnadwy.

Terrible.

Sut wyt ti?

How are you?

Ailadroddwch ar ôl y tiwtor. *Repeat after the tutor.*

Sut wyt ti?

How are you? (sgl)

Sut dach chi?

How are you? (plural)

Da iawn, diolch.

Very well, thank you.

Gweddol.

O.k.

Wedi blino.

Tired.

Ofnadwy.

Terrible.

Yn y dosbarth *In the classroom*

i + yn = i'n

ti = you
(singular)

Sut wyt ti heddiw?

Rydw i'n iawn, diolch.

Rydw i'n hapus.

Rydw i'n drist

Rydw i wedi blino.

Rydw i'n nerfus.

Rydw i'n fendigedig.

Rydw i'n sâl.

Yn y dosbarth *In the classroom*

i + yn = i'n

ti = you
(singular)

Sut wyt ti heddiw?

Dw i'n iawn, diolch.

Dw i'n hapus.

Dw i'n drist

Dw i wedi blino.

Dw i'n nerfus.

Dw i'n fendigedig.

Dw i'n sâl.

Yn y dosbarth *In the classroom*

i + yn = i'n

chi = you
(plural / formal)

Sut ydych chi heddiw?

Rydyn ni'n iawn, diolch.

Rydyn ni'n hapus.

Rydyn ni'n drist.

Rydyn ni wedi blino.

Rydyn ni'n nerfus.

Rydyn ni'n fendigedig.

Rydyn ni'n sâl.

Yn y dosbarth *In the classroom*

i + yn = i'n

chi = you
(plural / formal)

Sut ydych chi heddiw?

'Dyn ni'n iawn, diolch.

'Dyn ni'n hapus.

'Dyn ni'n drist.

'Dyn ni wedi blino.

'Dyn ni'n nerfus.

'Dyn ni'n fendigedig.

'Dyn ni'n sâl.

Yn y dosbarth *In the classroom*

i + yn = i'n

chi = you
(plural / formal)

Sut ydych chi heddiw?

Dan ni'n iawn, diolch.

Dan ni'n hapus.

Dan ni'n drist.

Dan ni wedi blino.

Dan ni'n nerfus.

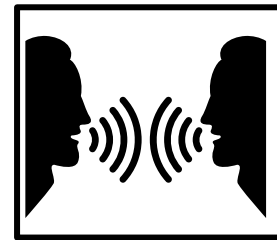
Dan ni'n fendigedig.

Dan ni'n sâl.

Rhowch gynnig arni!

Give it a go!

A: Bore da!

B: Bore da! Sut wyt ti?

A: Rydw i'n iawn, diolch. Sut wyt ti?

B: Rydw i'n hapus, diolch.

A: Pwy wyt ti?

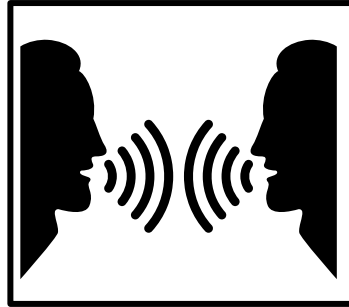
B: Sara ydw i. Pwy wyt ti?

A: Rhys ydw i.

B: Hwyl fawr.

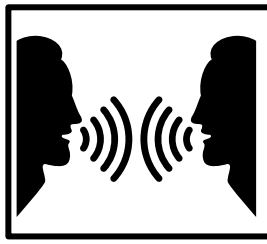

Codwch a sgwrsiwch! *Get up and chat!*

Pwy wyt ti?	Sut wyt ti?
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Cyfieithwch y sgwrs gan ddefnyddio'r patrymau ddysgoch chi heddiw.
Translate the conversation by using the Welsh patterns you learnt today.

A: Good evening!

B: Hello! Who are you?

A: I am Shân. Who are you?

B: I am Jac Rees.

A: How are you?

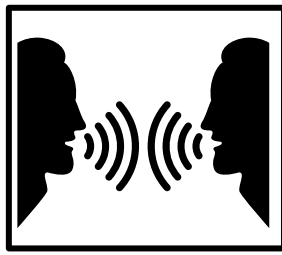
B: I am fine, thank you. How are you?

A: I am nervous.

B: Oh no!

Cwblhewch y sgwrs gan ddefnyddio'r patrymau ddysgoch chi heddiw.
Complete the conversation by using the Welsh patterns you learnt today.

A: Prynhawn da!

B:

A:

B:

A:

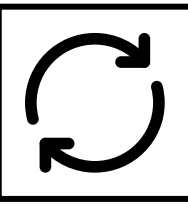
B:

A:

B:

Y trydydd person / The *third person*

Sut mae hi?

How is she?

Mae hi'n ...

She is ...

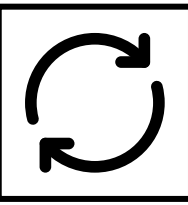
Sut mae e?

How is he?

Mae e'n ...

He is ...

Y trydydd person / The *third person*

Sut mae hi?

How is she?

Mae hi'n ...

She is ...

Sut mae o?

How is he?

Mae o'n ...

He is ...

Sut mae e?

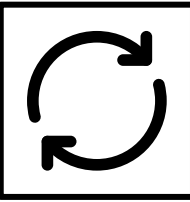

Sut mae o?

Y trydydd person / The *third person*

Sut mae hi?

How is she?

Mae hi'n ...

She is ...

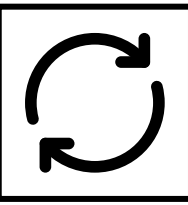
Sut mae e?

How is he?

Mae e'n ...

He is ...

Y trydydd person / The *third person*

Sut mae hi?

How is she?

Mae hi'n ...

She is ...

Sut mae o?

How is he?

Mae o'n ...

He is ...

Sut mae hi?

Sut mae hi?

Sut mae e?

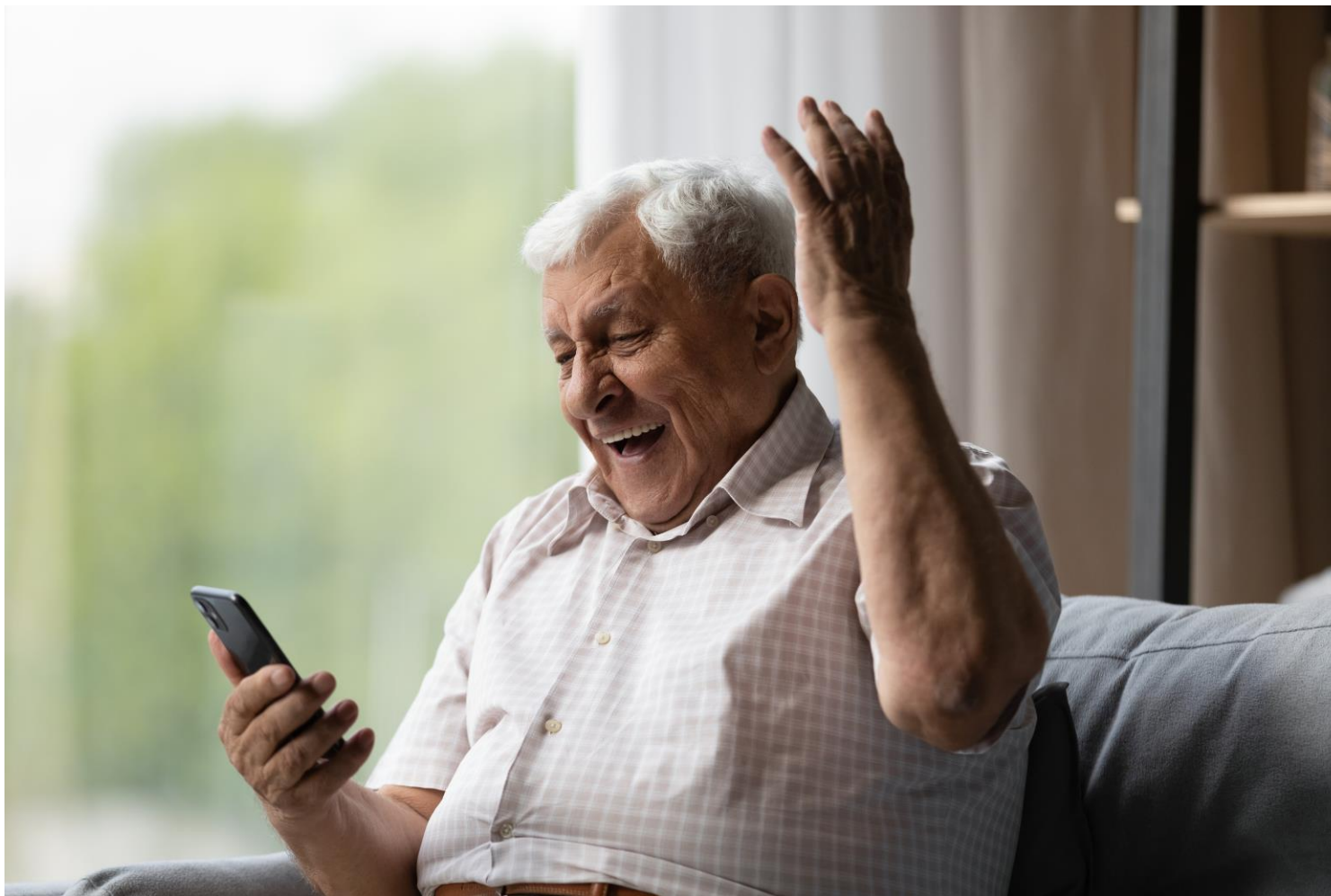

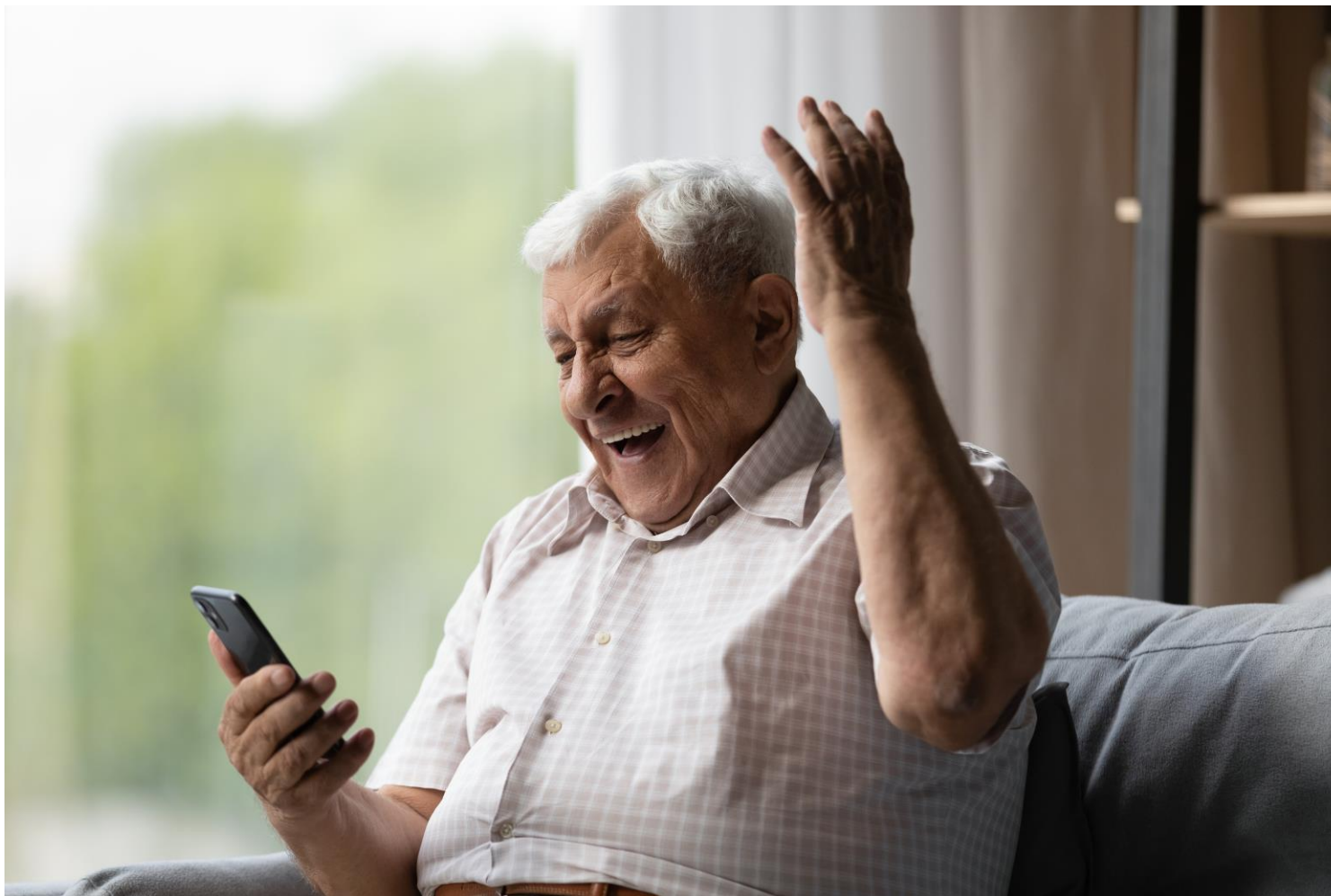
Sut mae o?

Sut mae e?

Sut mae o?

Ble wyt ti'n byw?

Where do you live?

Rydw i'n byw yn Aberystwyth.
Dw i'n byw yn Llantrisant.

Does DIM treigladd am fod y llefydd hyn yn dechrau gyda'r llythrennau A neu LL sydd ddim yn treiglo'n drwynol.
There is no mutation here as these place names begin with the letters A or LL and they do NOT have a nasal mutation.

Rydw i'n byw ym Mhenybont. (Penybont)
Dw i'n byw ym Mhenant. (Penant)

Rydw i'n byw yn Nhregaron. (Tregaron)
Dw i'n byw yn Nhalybont. (Talybont)

Rydw i'n byw yng Nghaerdydd. (Caerdydd)
Dw i'n byw yng Nghaernarfon. (Caernarfon)

Rydw i'n byw ym Mangor. (Bangor)
Dw i'n byw yn Nol-y-bont. (Dol-y-bont)
Dw i'n byw yng Ngwynedd. (Gwynedd)

Llythyren cyn treiglo Original letter	Treigladd meddal Soft mutation	Treigladd trwynol Nasal mutation	Treigladd llaes Aspirate mutation
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
c	g	ngh	ch
b	f	m	
d	dd	n	
g	-	ng	
ll	l		
m	f		
rh	r		

Lle wyt ti'n byw?

Where do you live?

Rydw i'n byw yn Aberystwyth.
Dw i'n byw yn Llantrisant.

Does DIM treigladd am fod y llefydd hyn yn dechrau gyda'r llythrennau A neu LL sydd ddim yn treiglo'n drwynol.
There is no mutation here as these place names begin with the letters A or LL and they do NOT have a nasal mutation.

Rydw i'n byw ym Mhenybont. (Penybont)
Dw i'n byw ym Mhenant. (Penant)

Rydw i'n byw yn Nhregaron. (Tregaron)
Dw i'n byw yn Nhalybont. (Talybont)

Rydw i'n byw yng Nghaerdydd. (Caerdydd)
Dw i'n byw yng Nghaernarfon. (Caernarfon)

Rydw i'n byw ym Mangor. (Bangor)
Dw i'n byw yn Nol-y-bont. (Dol-y-bont)
Dw i'n byw yng Ngwynedd. (Gwynedd)

Llythyren cyn treiglo Original letter	Treigladd meddal Soft mutation	Treigladd trwynol Nasal mutation	Treigladd llaes Aspirate mutation
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
c	g	ngh	ch
b	f	m	
d	dd	n	
g	-	ng	
ll	l		
m	f		
rh	r		

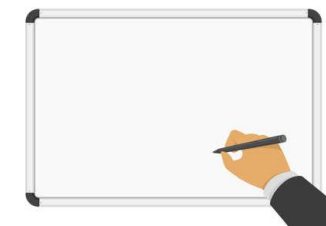

Y treigladd trwynol

p	t	c	b	d	g
					
mh	nh	ngh	m	n	ng

RULE:
'ti' yn y
cwestiwn =
'fi' yn yr ateb

Ble wyt ti'n byw? *Where do you live?*

Rydw i'n byw yn ...

Dw i'n byw yn ...

I live in ...

yn + Aberaeron

yn + Pontyberem

yn + Caerfyrddin

yn + Llanbed

yn + Tymbi

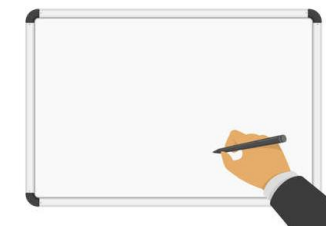
yn + Dinbych

yn + Caergybi

RULE:
'ti' yn y
cwestiwn =
'fi' yn yr ateb

Lle wyt ti'n byw? *Where do you live?*

Rydw i'n byw yn ...

Dw i'n byw yn ...

I live in ...

yn + Aberaeron

yn + Pontyberem

yn + Caerfyrddin

yn + Llanbed

yn + Tymbi

yn + Dinbych

yn + Caergybi

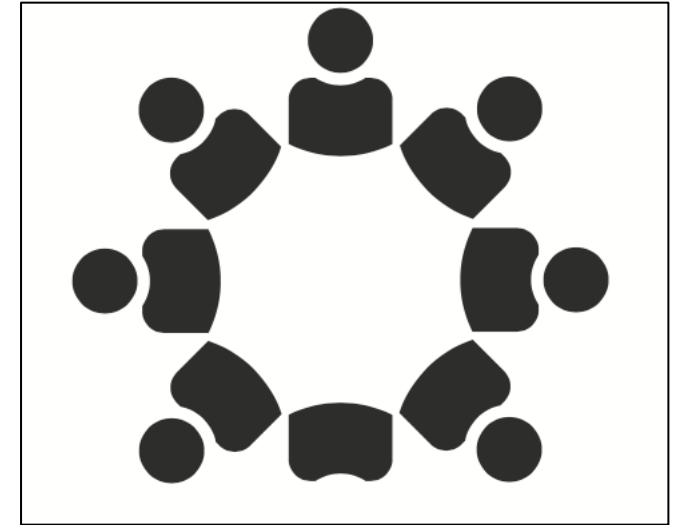

Ble wyt ti'n byw?

Where do you live?

Cyfarwyddiadau i'r tiwtor:

1. Bydd angen peli arnoch chi.
2. Rhannwch y myfyrwyr i grwpiau o 6.
3. Rhowch bêl i un aelod o'r grwp.
4. Gofynnwch iddo/iddi daflu'r bêl at aelod arall o'r grwp. Bydd angen iddo/iddi ofyn y cwestiwn "Ble wyt ti'n byw?"
5. Bydd y person sydd wedi dal y bêl yn ateb y cwestiwn cyn ei thaflu at berson arall. Bydd angen iddo / iddi ofyn yr un cwestiwn eto.
6. Bydd pawb yn y grwp yn cael cyfle i ymarfer holi ac ateb y cwestiwn.

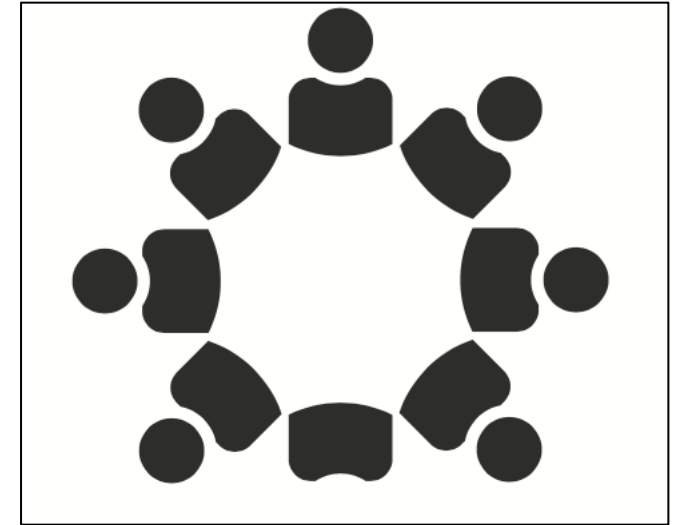

Lle wyt ti'n byw?

Where do you live?

Cyfarwyddiadau i'r tiwtor:

1. Bydd angen peli arnoch chi.
2. Rhannwch y myfyrwyr i grwpiau o 6.
3. Rhowch bêl i un aelod o'r grwp.
4. Gofynnwch iddo/iddi daflu'r bêl at aelod arall o'r grwp. Bydd angen iddo/iddi ofyn y cwestiwn "Ble wyt ti'n byw?"
5. Bydd y person sydd wedi dal y bêl yn ateb y cwestiwn cyn ei thaflu at berson arall. Bydd angen iddo / iddi ofyn yr un cwestiwn eto.
6. Bydd pawb yn y grwp yn cael cyfle i ymarfer holi ac ateb y cwestiwn.

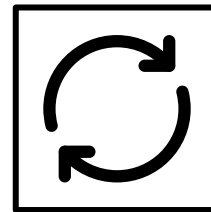
**Ble wyt ti'n byw?
Lle wyt ti'n byw?**

Where do you live?

**Dw i'n byw yn + treiglad trwynol...
*I live at ...***

Y trydydd person – *third person*

Ble mae hi'n byw?

Where does she live?

Mae hi'n byw yn...

She lives in ...

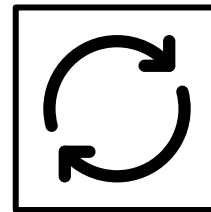
Ble mae e'n byw?

Where does he live?

Mae e'n byw yn...

He lives in ...

Y trydydd person – *third person*

Lle mae hi'n byw?

Where does she live?

Mae hi'n byw yn...

She lives in ...

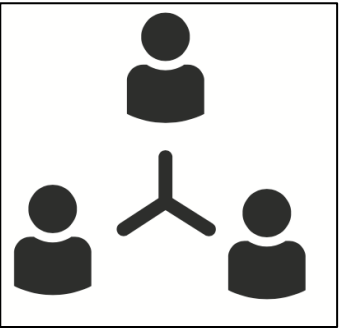

Lle mae o'n byw?

Where does he live?

Mae o'n byw yn...

He lives in ...

Cyfarwyddiadau i'r tiwtor:

1. Bydd angen disiau poced arnoch chi.
2. Rhannwch y myfyrwyr i grwpiau o 3.
3. Bydd angen dau ddis ar bob grwp. Ar un dis bydd y rhagenwau – ti, hi a fe. Ar yr ail ddis bydd enwau llefydd (sleidiau i ddilyn).
4. Bydd angen taflu'r ddau ddis a chreu brawddeg, e.e. hi + Caerdydd = Mae hi'n byw **yngh** **Ngh**aerdydd.
5. Bydd pawb yn y grwp yn cael cyfle i ymarfer.

Ble mae hi'n byw?

Mae hi'n byw yn...

Ble mae e'n byw?

Mae e'n byw yn...

Lle mae hi'n byw?

Mae hi'n byw yn...

Lle mae o'n byw?

Mae o'n byw yn...

Enwau llefydd + ti + fe + hi

ti	fe	hi
ti	fe	hi

Enwau llefydd + ti + fo + hi

ti	fo	hi
ti	fo	hi

Enwau llefydd + ti + fe/fo + hi

Ceredigion	Bangor	Caerdydd
Treherbert	Pontypridd	Gwynedd

Enwau llefydd + ti + fe/fo + hi

Casnewydd

**Blaenau
Gwent**

Dinbych

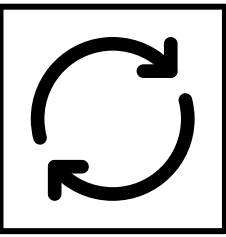
Trefynnon

Penllwyn

Gelligaer

Beth wyt ti'n hoffi? *What do you like?*

Ailadroddwch ar ôl y tiwtor. *Repeat after the tutor.*

Beth wyt ti'n hoffi?

What do you like? (singular)

Rydw i'n hoffi

I like

Dw i'n hoffi

Beth ydych chi'n hoffi?

What do you like? (formal singular or plural)

Rydw i'n hoffi

I like

Dw i'n hoffi

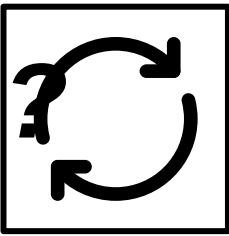
Rydyn ni'n hoffi

We like

'Dyn / Dan ni'n hoffi

Be wyt ti'n hoffi / licio? *What do you like?*

Ailadroddwch ar ôl y tiwtor. *Repeat after the tutor.*

Be wyt ti'n hoffi / licio?

What do you like? (singular)

Rydw i'n hoffi / licio

I like

Dw i'n hoffi / licio

Be dach chi'n hoffi?

What do you like? (formal singular or plural)

Rydw i'n hoffi

I like

Dw i'n hoffi

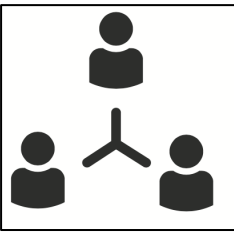
Rydyn ni'n hoffi

We like

Dan ni'n hoffi

Beth wyt ti'n hoffi? *What do you like?*

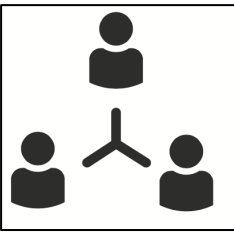

Cyfarwyddiadau i'r tiwtor:

1. Bydd angen sach fach arnoch chi.
2. Rhowch y cardiau (sleidiau nesaf) yn y sach.
3. Rhannwch y myfyrwyr i grwpiau o 3 neu 4.
4. Rhowch sach i bob grwp.
5. Bydd angen i un myfyriwr ddechrau'r gêm drwy holi: "Beth wyt ti'n hoffi, Rhys?"
6. Bydd Rhys yn dewis cerdyn o'r sach ac yn ymarfer y patrwm "Rydw i'n hoffi ..." / Dw i'n hoffi ..."

Be wyt ti'n hoffi / licio? *What do you like?*

Cyfarwyddiadau i'r tiwtor:

1. Bydd angen sach fach arnoch chi.
2. Rhowch y cardiau (sleidiau nesaf) yn y sach.
3. Rhannwch y myfyrwyr i grwpiau o 3 neu 4.
4. Rhowch sach i bob grwp.
5. Bydd angen i un myfyriwr ddechrau'r gêm drwy holi: "Be wyt ti'n hoffi, Rhys?"
6. Bydd Rhys yn dewis cerdyn o'r sach ac yn ymarfer y patrwm "Rydw i'n hoffi ..." / Dw i'n hoffi ..."

te

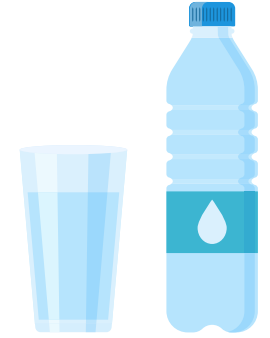
coffi

sudd afal

dŵr

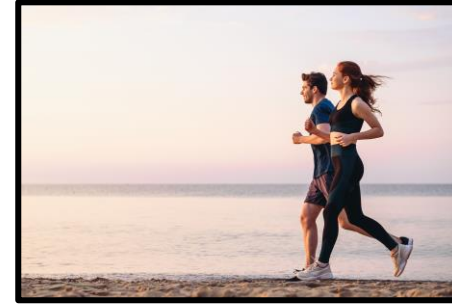
darllen

gwylio'r teledu

rhedeg

cerdded

nofio

canu

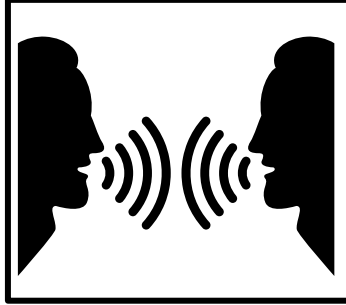
dawnsio

cyri

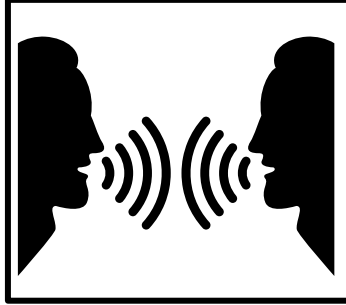

Codwch a sgwrsiwch! *Get up and chat!*

Pwy wyt ti?	Sut wyt ti?	Ble wyt ti'n byw?	Beth wyt ti'n hoffi?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

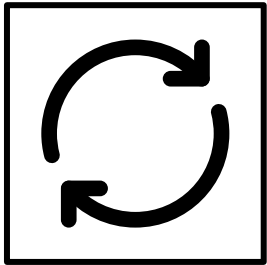
Codwch a sgwrsiwch! *Get up and chat!*

Pwy wyt ti?	Sut wyt ti?	Lle wyt ti'n byw?	Be wyt ti'n hoffi / licio?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Munud i feddwl ... / Time to think ...

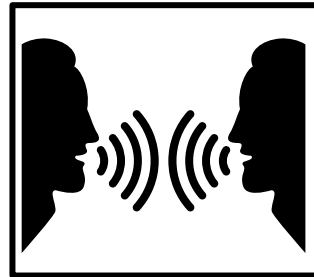
Pa dechnegau caffael iaith a ddefnyddiwyd yn y ddarlith hon?
Which language acquisition techniques were used in this lecture?

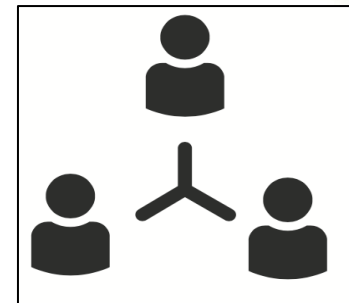
Drilio

Ymarfer ar
lafar (yn
unigol)

Gwaith pêr

Grŵp o dri

Da iawn chi!

Daliwch ati!